

A LÉZERES KÖZPONT MEGÁLMO DÓJA AZ IDEI FIZIKAI NOBEL-DÍJAS – FELKERÜLTÜNK A VILÁGTÉRKÉPRE

Sorba állnak a kutatók a szegedi ELI lézereire

Többen jönnének Szegedre az ELI kutatóintézetbe, mint ahány tudóst fogadni képes a már ma is három csúcstechnikai lézeres berendezést működtető intézet. A kutatók és Szeged lottóötöse, hogy az idei fizikai Nobel-díjat az a francia lézerfizikus, Gérard Mourou kapta, aki kezdeményezője volt az ország legnagyobb tudományos beruházásának.

SZEGED
KOVÁCS ANDRÁS

Csütörtök délelőtt a szegedi lézeres kutatóintézetbe látogatott az idén megosztott fizikai Nobel-díjat kapott francia lézerfizikus, Gérard Mourou, az ELI-projekt kezdeményezője, aki decemberben veszi majd át az elismerést. Tiszteletére felavatták a kutatóintézet bejáratánál lévő sétányon a lézertörténeti idővonal legújabb elemét, amely a professzor idei Nobel-díjának állít emléket.

2.»

Gérard Mourou (jobbról a második) tiszteletére felavatták a lézertörténeti idővonal legújabb elemét, amely a professzor idei Nobel-díjának állít emléket.

A LÉZERES KÖZPONT MEGÁLMODJÁ AZ IDEI FIZIKAI NOBEL-DÍJAS

– FELKERÜLTÜNK A VILÁGTÉRKÉPRE

Sorba állnak a kutatók a szegedi ELI lézereire

SZEGED
FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Az École Polytechnique kutatója 1985-ös publikációjával robbant be a lézerfizikába, az akkori PhD-hallgatójával, *Donna Stricklanddel* közösen jegyzett módszer segítségével legyőzték az ultrarövid lézerimpulzusok erősítésében addig fennálló korlátokat.

HAZÁNK LEGNAGYOBB KUTATÁSI-FEJLESZTÉSI PROGRAMJA

– Az egész világ kezét ráz Önnel, jó döntést hozott Magyarország, amikor támogatta a lézeres kutatóintézet megálmódójának javaslatát – fogalmazott az ünnepségen *Palkovics László* innovációs és technológiai miniszter, hozzátéve, Szegeden hazánk legnagyobb kutatási-fejlesztési programja valósult meg. Hangsúlyozta, bár az ELI-ben alap kutatás folyik, az eredményeket a későbbiekben számos tudományterületen hasznosíthatják majd.

– A beruházás láthatóvá tette a várost, Magyarországot a nemzetközi kutató közösség, a világ fizikusai, kémikusai, matematikusai és biológusai előtt, de a központba az ipar területéről is érkeznek felhasználók – mondta a miniszter. Az intézetnek az anyag-, az orvostudo-

LEGTÖBB, LEGRÖVIDEBB

Az ELI-ALPS egy lézerekre alapuló, egyedülálló európai kutatóintézet, amelyben mind a lézerimpulzusok, mind pedig a segítségével létrehozott további fényforrások a nemzetközi kutatók rendelkezésére állnak. A szegedi a világ legnagyobb intézményei közül kitérnek az egy másodperc alatt előállított legtöbb, és egyúttal időben legrövidebb impulzusával.

mányban, a fizikában, a kémiában, a biológiában és a környezetvédelem területén is óriási jelentősége van – sorolta *Palkovics László*. Hangsúlyozta, az itt elvégzett kutatások a rákgyógyítás, a 4D-képpalkotás, az orvoslás, az éghajlat és az energetika területén is nagy változásokat hozhatnak. Fel-

Egyszerre lépnek. Palkovics László és Gérard Mourou óriási lehetőségeket lát az ELI-ben. FOTÓ: FRANK YVETTE

hívta a figyelmet arra, hogy a szomszédban már elkezdődött a tudományos innovációs park építése, a kormány öt másik városban is hasonló beruházással támogatja az együttműködést az egyetemi, ipari és a kutatási szereplők között.

SZEGED ÉS A KUTATÓK NAGY LEHETŐSÉGE

Lehrner Lóránt, az ELI ügyvezetője elmondta, Mourou professzor több évtizedes szakmai munkájának elismeréseként kapta megosztva az idei fizikai Nobel-díjat. – Büszkék vagyunk arra, hogy a Csehország és Románia mellett hazánkban megvalósuló ELI-projekt kezdeményezőjeként az indulástól együttműködhetünk vele a szegedi lézeres kutatóintézet, az ELI-ALPS megvalósításában – fogalmazott. Ez a Nobel-díj Szeged és a kutatók nagy lehetősége.

– Itt van velünk, most is dolgozni jött, egy tudományos tanácsadó testület ülésére érkezett – mondta *Lehrner Lóránt* lapunknak. Hangsúlyozta, hogy sorba állnak a kutatók az ELI-re. – Sokkal több az érdeklődő, mint ahány kutatót most biztonságosan ki tudnánk szolgálni a 3 működő lézerberendezéssel, de érkezik

még további kettő, ami majd enyhíti a nyomást – fogalmazott az ügyvezető.

Gérard Mourou biztos abban, hogy az ELI alkalmas arra, hogy falai között újabb Nobel-díjas kutatási eredmény szülessen, ehhez szerinte minden feltétel adott.

BIZTONSÁGOSABBÁ VÁLTAK A SZEMMŰTÉTEK

– Megtiszteltetés, hogy visszatérhetek az ELI-ALPS kutatóintézetbe, amin éveken keresztül keményen dolgoztunk azokkal a kutatócsoportokkal, amelyek segítettek a megvalósításában. Gyönyörű lett az épület, a világ minden tájáról érkeznek ide tu-

dósok. Felemelő látni, hogy itt napról napra folyamatosan fejlődik a lézeres kutatás, és jó érzéssel tölt el, hogy emléket állítanak Szegeden az idei Nobel-díj tiszteletére – mondta *Gérard Mourou*. Kérdésre válaszolva úgy fogalmazott, biztos abban, hogy az ELI alkalmas arra, hogy falai között újabb Nobel-díjas kutatási eredmény szülessen, ehhez szerinte minden feltétel adott.

A professzor nagy intenzitású, ultrarövid lézerimpulzusokról írt forradalmi tanulmánya nélkül körülményesebb lenne a szemműtétek elvégzése. Ezzel a beavatkozás fájdalommentesebb, és gyorsabban gyógyulnak a betegek. Ha ugyanis rövidebb impulzusokban adagolják az energiát a biológiai szövetbe, az kevésbé melegszik fel, így kisebb mechanikai roncsolódás éri a műtét környéki területeket.

MOUROU ELŐADÁST TARTOTT AZ EGYETEMEN

A Szegedi Tudományegyetemen folyó lézerkutatás elismerése is, hogy *Gérard Mourou* tegnap előadást tartott a József Attila Tanulmányi és Információs Központban, ahol a lézerkutatás társadalmi hasznáról is beszélt. A Nobel-díjas fizikus kiemelte: *Ratkay Imola* szegedi szemészorvos húsz éve tartotta első előadását a lézer sebészeti alkalmazásáról. Az általa máig alkalmazott, az SZTE Általános Orvostudományi Karán oktatótt módszerrel eddig 19 millió korrekációs szemműtétet végeztek el, 5 millió szürkehályog-műtétet javították embertársaink életminőségét.